

• JUHATAJA **KATRIN ROHT** • E-POST **KATRIN.ROHT@OHTULEHT.EE** • TELEFON **614 4058**

Elu

STANISLAV MOŠKOV

LASNAMÄE LINNAOSAVANEM SAI EMAKS

Lasnamäe linnaosavanem **Olga Ivanova** (pildil) sünnitas 14. jaanuaril esiklapse. Värske ema hoiab oma eraelu vaka all ega ole rõõmu-uudist veel kommenteerinud. Tallinna linnapea Edgar Savisaar oli oma nõuniku Liina Oja kinnitusel lapse sünnist teada saades väga rõõmus ning soovis Olgale õnne. Ivanova saavutas mullu kohalikel valimistel Savisaare järel Lasnamäel Keskerakonna teise tulemuse. Ta oli Lasnamäe kahe aasta vältel linnaosa vanema ametis ka enne kohalike omavalitsuste valimisi. Ivanova on 29aastane ja paberite järgi vallaline. **NATALY KOPPEL**

700 000

vaatajat ja enamgi käis mullu Solarise keskuse kinodes.

Seda on ligi 50 000 võrra rohkem kui aasta varem. Solarise keskuste ja kolmandal korrusel asuvas Solaris Kinon on kokku seitse tiptasemel saali, teiste seas Eesti suurim nüüdisaegne kinosaal.

MART SANDER: «Savoy balli» lavastamisel pidasin kuut ametit

• **KATHARINA TOOMEMETS**
katharina.toomemets@ohtuleht.ee

«Ütlen ausalt: kui ma poleks terve detsembri ainult teatris rahmeldanud, oleks mu kuusissetulek olnud kaks korda suurem kui mu «Savoy balli» projekti palk praegu,» tunnistab multitalent Mart Sander, kelle lavastatud operett «Savoy ball» kolmapäeva õhtul Rahvusoperis Estonia lavale jõudis.

HUNT KRIIMSILM: Mart Sander pidas «Savoy balli» etenduse juures kuut ametit ja lepingu sõlmimise ning etenduse lavalejõudmise vahele jäi kaks aastat.

bidel peesitada,» on Sander kriitiline.

Ta ütleb ka, et kui oleks kõiki asju pidanud tõesti üksi tegema,

sem, puudub ka statsionaarne pöördlava, seega peab olema kaks lavatehnilist versiooni. Nii et võib öelda, et lavastajatöö oli kõigi nende ametite juures kõige vähem aega nõudev ja kõige lihtsam.»

Sander tunnistab, et teater on temale *gesamtkunstwerk* – täiuslik kõiki kunstiliike orgaaniliselt ühendav tervik. «Selle mõiste autor on Wagner, kes oli oma etenduste juures samasugune kontrollifriik nagu minagi.»

Viimased paar nädalat enne esietendust olid Sandri sõnul heitlikud – vana-aastaõhtul mängiti etendus esimest korda saalitäie publiku ees. «Menu oli suur, kuid tükk kestis ligi neli tundi. Sain karmi käsu etendust 15 minutit lühendada,» räägib ta ja lisab, et verd tilkuva südamega jäeti välja nii mõnigi hea stseen. «Kõige selle elluviimiseks oli aega ainult kaks proovi, seega muretsesime, kas kõik ikka sujuma hakkab.»

gemisel lausa kuus aastat. «Olen viimased neli kuud sisuliselt teatris elanud: hommikuse ja õhtuse proovi vahel veetsin tunde lavaehituse, dekoratsioonimaalimise ja kostüümide õmblemise osakonnas,» räägib ta.

Palka aga iga ameti pealt eraldi ei makstud. «Pean kahetsusega märkima, et teatritöö on meie maailmas üks haledalt alamaksitud töö,» tõdeb Mart Sander ja lisab, et inimesed teatris teevad oma tööd pigem missioonitundest. «Iga superstaarihakatis või pulmisa teenib detsembris tava-töölise aastapalga. Rahvusoperis töötavad inimesed õpivad oma eriala 10–20 aastat, peavad hommikust õhtuni tippvormis olema ja selle nimel paljust elus loobuma, kuid palgas kajastub see harva. Ma arvan, et kui ma oleksin oma kuut ametit saanud ellu viia näiteks La Scalas või Metropolitan Operas, siis võiksin oma palga eest järgmised 10 aastat Kari-

vahele jäi kaks aastat.

bidel peesitada,» on Sander kriitiline.

Ta ütleb ka, et kui oleks kõiki asju pidanud tõesti üksi tegema, oleks see olnud väga raske. «Aga Rahvusoper on meeskonnateater – seal on tööjaotus, mis tagab, et mulle on mitmel alal jäänud ülevaataja kohustus.»

Esietendus on nagu pulmaöö

Sandri alluvuses on umbes 80 töötajat, tema kinnitusele kõik oma ala meistrid. «Näiteks on minu assistendiks näitejuhina Helgi Sallo – tohutu lavakogemusega superstaar, kes töötab näitlejatega peensuste kallal pärast seda, kui lavastaja on laia pintsliiga üldpildi maalinud,» räägib Sander.

Kõige suurem mure oli tema sõnul uute nootide valmistaamine ja see, kuidas saaks etendusega ka ringi reisida. «See läheb õige varsti tuurile, aga mujal teatris ja kontserdisaalides on lavaauk väik-

senda,» räägib ta ja lisab, et verd tilkuvat südamega jäeti välja nii mõnigi hea stseen. «Kõige selle elluviimiseks oli aega ainult kaks proovi, seega muretsesime, kas kõik ikka sujuma hakkab.»

Esietenduseks ilmus ka opereti heliplaat, kus Sandri swingorkester ja Estonia solistid laulavad etenduse muusika paremikku. «1. jaanuaril, kui normaalne inimene alles pead valutab, asusime orkestrantidega salvestama.»

Millised tunded Sandrit nüüd, pärast esietendust valdavad? «Ausalt öelda olen täiesti tundetu. Kõik emotsioonid on vist töö käigus juba ära kulutatud! Iseenesest tundub, et etendus publikule meeldis.» Esietendus ei ole tema sõnul aga kunagi parim etendus, kuigi nii võiks ju mõelda. «Tegelikult on esietendus nagu pulmaöö: partnerid alles tunnetavad teineteist ja publikut ning hakkavad sellest hetkest kompama, mis kellelegi meeldib ja mis välja tuleb. Usun, et parimad etendused jõuavad vaataja ette mõne kuu pärast.»

IGIHALJAS VAATEMÄNG:

Päl Abrahámi 1932. aastal esietendunud operett «Savoy ball» peegeldab 1930ndate aastate hedonistlikku atmosfääri ja on särav revüü armastusest, pikantsest võrgutamiskunstist ja swingmuusikast.

TIIT MÖTUS, ARNO SAAR, TEET MALSROOS

RENE SOOM: lavastajana oli Sander hädas

Operetis kaasa löönud peaosaline Rene Soom (Aristide) tõdeb, et Mart Sanderil oli liiga palju ülesandeid ning ta ei saanud nendega tema arust hakkama. «Ütlen niimoodi, et ta oleks pidanud võtma vähem ülesandeid ja nende keskendumisele. Aga publik võttis etenduse hästi vastu, sest neid asju pealtvaatajad ei saa ja ei oska hinnata – seda saab hinnata ainult trupp,» selgitab Soom.

ANU SAAGIM: olen osalenud «Savoy balli» filmiversioonis

«Olin kaasatud massistseenidesse ehk sellisesse pisirolli. Mäletan, et olin baarileiti ääres ja pidin midagi asjatama, samal ajal kui Elle Kullil käis dialoog Jüri Krjukoviga. Jäin siis kuidagi Elle varju ning ta ütles ilusasti, et ta ei taha sellel noorel tüdrukul ees seista, vaid soovib lasta ka temal särada. See oli nii armas!» õhkab Elu24 peatoimetaja Anu Saagim, kes osales 1985. aastal Ago-Endrik Kerge lavastatud «Savoy balli» ekraniseeringus.

Kuna 1985. aasta lavastuse näitlejad jätsid naisele aga niivõrd kustumatu mäletuse, läks ta Mart Sanderi operetti vaatama pisikesel eelarvamusega. «Mõtlesin,

et kuidas Märt Avandi türklase rollis hakkama saab. Avandi türklasega ei assotsieerunud mulle kuidagi. Aga ta oli fantastiline – ma poleks eales uskunud, et ta sellisesse operetirolli sobib! Selles mõttes Mart Sanderilt geniaalne valik,» räägib Saagim. Avandi on ka näitleja, kes oskas selle tüki intensiivsust ja tempot ülal hoida. «Ta on fantastiline koomik, täiesti võrratu!»

Teistest osatähtjatest jäi Saagimile veel meelde senjoriita Tangolita. «Oleksin oodanud esietendusele ehk Merle Palmistet, aga Juuli Lill oli suurepärase üllatus – just selline diivalik ja äkiline oma rollis. Ja hääl oli samuti suurepärase!»

MARIS LILOSON: kõigile ei saagi meeldida

Operetis kaasa löönud Maris Lilosoni (Daisy) sõnul sai lavastaja Mart Sander oma tööga hästi hakkama. «Ma ei ütleks, et midagi katabroofilist oleks või midagi väga nässu läks. Ei, kõik oli väga tore,» arutleb ta. «Iga lavastusprotsess on erinev, esietendus tuli välja ja kõik on rahul, mida muud siin enam.»

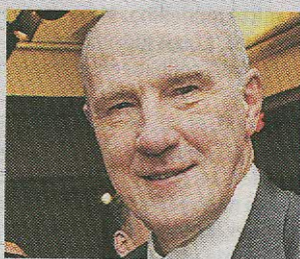

VÄINO PUURA: Sanderil sõnakunst jookseb

Ooperi- ja operetisolist Väino Puura lööb Mart Sandri lavastatud «Savoy ballis» kaasa ülemteener Archibaldi rollis. Puura osales ka 1985. aastal «Savoy balli» filmis, toona peaosalise Artistidena. «Seekord on mul väike roll, 1985. aastal oli aga täisosa. Eks vastavalt eale saab ka rolli,» naerab mees.

Puura tunnistab, et kuna ta ei laula seekord eriti, siis ei julge ta ka libretost midagi arvata. «See on täiesti teistmoodi. Ning nagu ma olen ka varem öelnud – kas meeldib või ei meeldi, see on kuulaja või vaataja probleem,» arutleb ta. Siiski tõdeb ta, et Mart Sanderil sõnakunst jookseb. «Müts maha selles suhtes!» Türklase Mustafa rolli mänginud Märt Avandit ja Jüri Krjukovit on mehe meeletult äärmiselt ülekõrgelt väärtustatud.

OLAV EHALA: muusikat oli vähevõitu

Helilooja ja pianist Olav Ehala leiab, et lavastaja Mart Sander on teinud tublit tööd. Siiski ei soovi ta lavastuse kohta väga palju öelda, kuna tema meelest on ainult kaks-kolm operetti, mis üldse kriitikat kannatavad. «Opereti *story* oli minu meelest eelmisest sajandist ja see minu puhul ei toiminud,» tõdeb ta. «Ja muusikat oli vähe.»